

ENAKOST ANGL. DOMINIJEV

Anglija je dala dominijem polnovrednost. — Poročilo imperijske konference pravi, da so vsi samovladajoči deli angleškega imperija mojstri svoje lastne usode. — Predlagali so tudi izpremembe v naslovu kralja.

LONDON, Anglija, 21. novembra. — Vse svobodščine angleških dominijev so vsebovane v poročilu komiteja imperijske konference glede odnosa med angleškimi dominiji in materinsko deželo. To poročilo je bilo izdano včeraj ter poudarja v glavnem štiri principe:

Prvič: — Da so Anglija in dominiji avtomne skupine v imperiju, z enakim statusom in nikakor podrejene druga drugi glede nobene notranje ali zunanje zadeve, čeprav so spojene s krono ter prostozdružene kot članice angleške zveze narodov.

Drugič: — Naslov kralja naj se tako izpremeni, da bo jasno razvidno iz njega, da je status prosteirske države enak onemu prekmorskih dominijev.

Tretjič: — Dominiji lahko sklepajo pogodbe z nezemskimi deželami, katere naj podpisajo v imenu kralja dominijev pooblaščenca.

Cetrtič: — Angleška in dominjske vlade naj občejujo direktno med seboj in ne več s posredovanjem generalnih guvernerjev.

To poročilo je odobrila včeraj imperijska konferenca.

Ceprav se glasi v prvem odstavku, da bi se ničesar ne pridobilo s poskusom, da se uveljavi ustava za imperij, ker imajo različni deli imperija zelo raznolike karakteristike, različne zgodovine ter se naha jajo v različnih stadijih razvoja, ostane vendar dejstvo, da je šlo to poročilo dalje kot katerokoli poprej v smeri proti pojasnitvi statusa različnih delov imperija.

To dejstvo je povsem jasno izraženo v izjavi, "da je vsak samovladajoči član imperija sedaj mojster svoje lastne usode. V dejstvu, če že ne vedno v obliki ni prisiljen noben član k nobeni stvari. Enakost statusa je glavni princip, ki obvladuje vse odnose med posameznimi deli imperija ter med dominiji ter vlado materinske dežele.

Izprememba v naslovu kralja bo komaj opazna.

Glede generalnih guvernerjev je poročilo mnenja, da morajo zavzemati ti uradniki isto stališče v dominijih kot ga zavzema kralj v Angliji in da jih je treba vsled tega staviti izven navadnih izmenjav političnih mnenj. V teh sklepih vidijo nekateri proučevalci ustavnih odnosov imperija sled canadskih volitev v pretekli jeseni, ko so v nekaterih krogih strogo kritizirali barona Bynga, ker se je vmešaval v dominjsko politiko.

Kraljica Marija kot spletakarica.

Prejšnja žena romunskega prestolonaslednika je obdžila kraljico Marijo, da je ona razdrla zvezo s princem.

PARIZ, Francija, 21. novembra. — Zizi Lambrino, prejšnja morganatična žena prejšnjega romunskega prestolonaslednika Karola, dolži kraljico Marijo, da je ona povzročila anuliranje njene poroke s Karolom, da je "kralj Ferdinand resničen gentleman" in pravi, da ne more prejeti prestolonaslednika v sedanjem času, — je izjavila poročevalcu Associated Press, ki jo je obiskal v njenem domu v Neuilly, nedaleč od doma Karola. Rekla je tudi, da je prepričana na temelju privatnih informacij iz Romunske, da bi ne bil dobrodošel tam kot bodoči vladar v slučaju smrti Ferdinanda.

Zizi je prepričana, da je njena pravilna, ni hotel povedati.

tožba v pariškem sodišču, s katero hoče uveljaviti legitimnost svojega sina Mircea, povzročila sklep kraljice Marije, da se vrne predčasno domov iz Zdrženih držav. Ta dokaz obstaja, med drugimi stvarmi, v pismu princa Karola na kraljico, v katerem pravi Karol, da noče izpostaviti Zizi smešenju in dvomljivemu stališču in da ne bo nikdar prišel v to, da bi se označilo njegovega sina, katerega mu je podarila Zizi, kot nelegitimnega. Glasi se, da ni kraljica nikdar odgovorila na to pismo. Te stvari so po mnenju Zizi Lambrino napotile kraljico, da je sporočila v Bukarešto navodila, na temelju katerih naj bi skrajšala svoj obisk v Ameriki.

Pripombe Zizi glede kraljice niso bile posebno laskave in odločno je trdila, da je le kraljica sama izposlovala anuliranje njene poroke s Karolom.

Andrews bo obiskal guvernerja Smitha.

ATLANTIC CITY, 21. nov. — Suhaški glavar Lincoln Andrews je izjavil, da bo te dni obiskal guvernerja Smitha, ki je znan moškrač. O čem namerava z njim razpravljati, ni hotel povedati.

Mehika protestira proti Zdr. državam.

Mehiško časopisje je ogorčeno nad stališčem Zdrženih držav glede Nicaragua. — Listi so napadli državnega tajnika Kellogga, in vprašanje Nicaragua je potisnilo na stran petrolej kot mednarodni problem.

MEXICO CITY, Mehika, 21. novembra. — List El Universal se je pridružil listu Excelsior v napadu na politiko Zdrženih držav glede Nicaragua ter se zavzel obenem za stališče Mehike. El Universal je prvičkrat omenil to vprašanje, ki je postalo v kratkem času glavni predmet pogovorov.

Vladni uradniki so vznemirjeni glede tega, kar bodo mogoče vpriporile Zdržene države ter očividno ne razumejo poteze vlade v Washingtonu. Vprašujejo se, kaj bo storil ameriški državni departament v slučaju, da bi se kršilo njegovo svarilo pred zunanjim vmešavanjem v zadeve Nicaragua.

Vprašanje Nicaragua je stopilo na mesto vprašanja petrolejskih in zemljiških postav kot glavni problem v odnosih med Zdrženimi državami in Mehiko.

"Hipokritstvo in slepilo", — se glasi naslov tretjega uredniškega članka, katerega je objavil Excelsior v svojem boju za stvar liberalcev v Nicaragu. Članek je odločno napadel stališče Zdrženih držav glede predsednika Diaz. V članku se na dolgo in široko bica stališče, katero je zavzel ameriški državni tajnik Kellogg.

Dočim bi bilo skoro nemogoče smatrati katerokoli stvar, katero izvede dolarska diplomacija, kot presenetljivo za latinsko-ameriške dežele, so nudili dogodki v Nicaragu nov in presenetljiv duh, ki je na nesrečo prevzel naslednike George Washingtona.

V prvi vrsti je stališče Bele hiše, ki je priznala psevdovlado Diaz, tako nedosledno, da je zavzelo obseg navadne burke.

V drugi vrsti so pretiravanja Kellogga, ki je govoril o zunanjih virih umetavanja v zadeve Nicaragua, blazen izraz hipokritstva.

V tretji vrsti je bil Adolfo Diaz, "predsednik" katerega je priznala Bela hiša, slavnati mož v rokah ameriških kapitalistov izza leta 1909.

Zračna zveza med Berlinom in Kitajsko.

MOSKVA, Rusija, 21. novembra. — V kratkem času bo ustanovljena zrakoplovna zveza med Kitajsko in Berlinom. Zrakoplovi se bodo ustavljali tudi v Petrogradu in sprejemali potnike.

SLOVENSKI VOJAKI.

ki se vračajo domov iz južnih krajev Italije, pripovedujejo razne zanimivosti. Južnjaki nič ne vedo o Slovencih. Ne morejo se naučiti, kako pridejo v italijansko armado ljudje, ki niso Italijani. Slovenske pesmi so jim zelo ugajale. Slovenski vojaki so slišali po raznih včejih italijanskih mestih v kinu "Naprej zastava Slave", "Lepa naša domovina", "Luna si je" itd. Občinstvo jih je povsodi z radostjo poslušalo. Pa naj bi zadonela danes v Julijski krajini "Naprej zastava Slave", to bi bil krik in vik, preganjanje, huda obsodba in granica bi se zamajala.

Obtoženi pričajo v Hallovi zadevi.

Pet ljudi je podprlo alibi Henry Stevensa. — Nekatere reakcije ni bilo opaziti vspricho neprickovane poteze Simpsona, da omaje izjavo Henryja, da je bil petdeset milj proč od porizišča umora.

Glavne točke sobotne obravnave v procesu Hall-Mills so bile: — Henry Stevens je pričal, da so bili njegovi odnosi z dr. Hallom kordialni in da je bil v noči zločina petdeset milj proč.

Henry Stevens je prevzel nase vso tezo pričevanja Mrs. Gibson z izjavo, da so vsi člani družine imenovali Henry de la Bruyere Carpenterja "Harryja".

Pet prič je nastopilo za obrambo ter podprlo povest Stevensa, da je lovil ribe pri Lavalette v noči zločina. Pomožni državni pravdnik Simpson je omajal pričevanja nekaterih teh prič potom križnega zaslišanja.

Mrs Hall bo najbrž nastopila v pondeljek kot priča.

SOMERVILLE, N. J., 21. novembra. — Državni pravdnik Simpson, je stavil tekom svojega križnega zaslišanja v Hall-Mills procesu čustveno past, ki je pretresla vsakega človeka v sodni dvorani, z izjemo moža, kateremu je bila past nastavljena, — Henry Stevensa. Slednji je namreč pričal v svojo lastno obrambo, kljub napovedovanjem državnega pravdnika pred desetiimi dnevi, da ne bo noben obtoženih pričal zase.

Simpson ni mogel niti malo omajati njegove izjave, da je lovil ribe petdeset milj proč v Barneget zalivu v noči pred več kot štiri leti, ko sta bila ustreljena na De Russey's Lane v bližini New Brunswicka njegov svak, dr. Edward Hall ter ljubica slednjega Mrs. Eleanor Mills.

Pri otvorjenju popoldanskega zasedanja je državni pravdnik pravdnik Simpson potegnil iz škafle model glave in vratu Mrs. Mills. Dvignil ga je pred obraz Henry Stevensa, katerega se je cela štiri leta smatralo dejanskim morilecem, a nastavljena past ni učinkovala. Oči vseh navzočih so bile obrnjene na Henry Stevensa, a Henry je mirno obsedel na svojem stolu in na njegovih ustnicah se je prikazal prezirljiv usmev.

Tekom nadaljnjega križnega zaslišanja ni mogel Simpson ničesar spraviti iz obtoženega. Na pričevalnem stolu je bil cele tri ure in štirideset minut in tekom večine tega časa je bil podvržen križnemu zaslišanju. Tekom popoldanske seje se je zaslišalo pet alibi prič, kojih ena je bil župan Enoch Van Camp iz Lavalette, ki je pričal, da je videl Stevensa ob različnih časih loviti ribe v Lavalette v noči umora. Sodno dvorano je dal malo pred četrto uro popolne izprazniti sodnik Parker, ko so se navzoči preveč bučno smejali izmenjavi očitanj med Simpsonom in glavnim zagovornikom državnim senatorjem Case.

Razprava je bila odgodena na ponedeljek ob desetih zjutraj, ko bo najbrž nastopila kot priča v lastni zadevi Mrs. Hall.

Stare izkoptine.

JEROME, Arizona, 21. novembra. — Delavci so v nekem tukajšnjem rudniku našli na starodavno orodje in na par okostij. Izvedenci, ki so izkoptine preiskali, domnevajo, da so ostanki prvotnih ameriških prebivalcev.

Papeževo stališče napram Mehiki.

Papež je izjavil, da narašča tiranstvo v deželah mehiške vlade. — Enciklika poziva verne, naj molijo ter napoveduje zmago v boju. — Dviga obdolžitve, da so bile ženske napadene.

RIM, Italija, 21. novembra. — Papež Pij obsoja v encikliki, ki je bila izdana včeraj, "krvavo tiranstvo", kateremu so baje izpostavljene duhovniki in verniki v Mehiki ter pozivlja vernike v drugih deželah, naj nadaljujejo s svojimi molitvami za mehiške katolike. Izjavlja tudi, da bo končno zmaga cerkev.

Enciklika se peča z dvema predmetoma, — z vedno naraščajočim nasiljem zasledovanja, ki vključuje napade na mlade ženske ter z narastkom pogumnega, čeprav miloljubnega odpora.

Papež se peča v svoji encikliki prav posebno s "samovoljnimi" značajem "takozvane" politične ustave iz l. 1917 in z baje neznostnimi postavami, ki so bile izdane v zadnjem času in ki so baje pritrle zlorabo avtoritete do krvavega tiranstva.

Glavne izgrede tega tiranstva, zajamčene od verodostojnih prič, se je završilo baje ne le proti svetim prostorom, temveč tudi proti onim državljanom, ki so prepričani katoliki in ki so vsled tega izpostavljeni sumu, da nasprotujejo protiverskim postavam svojih vladarjev.

Opis razmer v Mehiki, se glasi v encikliki, spominja na okrutosti najhujših dob zasledovanja, vključno francosko revolucijo.

V nasprotju z mrko sliko grozot zasledovanja slika papež sijajni prizor odpora, katerega nudijo škofje, duhovniki in lajki, posebno pa člani glavnih katoliških organizacij, katere se navaja po imenu.

Te organizacije vključujejo Knights of Columbus, organizacijo za obrambo verske prostosti, zvezo mehiških katoliških žena in številne druge organizacije, ki so si pridobile neveljnih zaslug za cerkev in za svojo deželo.

Ruska "zdravnica" aretirana.

MOSKVA, Rusija, 21. novembra. — Sovjetska vlada je pričela splošen pogon proti sleparskim zdravnikom in zdravnicam. V vasi Slaviansk so aretirali neko žensko, ki je zadnja leta izvažala ljudi ogromne svote denarja pod pretvezo, da zna ozdraviti vse bolezni.

SMRTNA KAZEN JE UVELJAVLJENA V ITALIJI

Mussolini je rekel tekom tri minute trajajočega govora v senatu, da se on ne briga za napade, da pa zahteva "narod" stroge kazni za napadale. — Odredba je bila sprejeta s 183 glasovi proti 49.

RIM, Italija, 21. novembra. — Slavni Lincolnov govor ob posvečenju vojaškega pokopališča v Gettysburgu je našel včeraj tekmeča v italijanskem senatu, — seveda le v kolikor pride v poštev dolgot ali kratkost govora, — ko je sprejel senat postavo, ki uveljavlja smrtno kazen za one, ki vprizore napade na diktatorja ali člane kraljevske družine. Za odredbo je glasovalo 183 senatorjev, proti njej pa 49.

Včerajšnji Lincoln je bil ministrski predsednik Mussolini, ki je zaključil razpravo z govorom, trajajočim manj kot tri minute.

Rekel bom le par besed, — je izjavil. — Vi ne smete zasledovati postanka te postave do dejstva, da so bili vprizorjeni atentati na moje življenje.

Če mislijo in upajo oni, ki so me napravili predmetom svojih vztrajnih simpatij, da bodo napravili name najmanjši vtis, se grdo motijo. Ta stvar sploh ne pride v poštev, ker je skrajno smešna. Naj se zgodi karkoli, jaz bom ostal na svojem mestu, ker je to moj namen.

Če pa pustite te epizode, častiti senatorji, mene brezbriznim, ne pustite brezbriznega italijanskega naroda. Po vsaki teh epizod so se pojavili dnevi ponosnega (!) vznemirjenja v življenju naroda ter globokega duševnega vzhvičenja.

Narod je zahteval potom teh minifestacij, naj se uveljavi izvanredne določbe. Dostaviti hočem, da bo sestavljen poseben tribunal, določen v tej postavi, iz oseb, izbranih od mene samega in da bodo te osebe absolutno neoporečne v vsakem oziru. Ta tribunal ne bo izvajal osvete, pač pa strogo pravico.

Postava je važna v toliko, ker ne pride v poštev za inozemce, temveč le za italijanske podanike.

Francoski frank je zopet padel.

Francoski frank je zopet padel in v trenutku so bili izgubljeni vsi dobitki zadnjih petih dni. — Pariški finančni krogi so vznemirjeni vsled naglega preobrata.

PARIZ, Francija, 21. novembra. — Senzacionalni napredek francoskega franka tekom zadnjih petih dni je doživel včeraj na pariški borzi velik preobrat. S presenetljivo naglico je padel frank nazaj na svoje prejšnje stališče in vsled tega so bila rešena številna premoženja, naložena v obveznicah, o katerih se je domnevalo, tekom preteklega tedna, da so popolnoma izgubljena.

Po otvorjenju trga se je pričela dvigati vrednost franka, ki je dosegla opoldne višino 26,37 na dolar. S presenetljivo naglico so prišla nato iz Amsterdama, Londona in New Yorka naročila, "naj se proda frank". Značaj borze, ki je bila vsa izmučena tekom preteklega tedna, se je izpremenil

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali firah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba uga jala, posebno če, ako boste vpoštevali svojo korigist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji		Lire	
Din.	500	\$ 9.45	Lir 100 \$ 4.85
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir 200 \$ 9.40
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir 300 \$13.80
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir 500 \$22.50
Din.	10,000	\$183.00	Lir 1000 \$44.00

Za pošiljatelj, ki presegajo Desettisoš Dinarjev ali pa Dvatisoš Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Naknala po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
Phone: CORTLANDT 4687
New York, N. Y.

Posebni podatki.

Prispejbljan za izplačila ameriških dolarjev v jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: na \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$500, po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pisnem dogovoru.

